

EBMT-konferens i Florens 30/3-2/4 2025

(European Society for Blood and Marrow Transplantation)

I slutet på mars fick vi, 2 sjuksköterskor från Hematologens slutenvård i Lund, möjligheten att åka på årets EBMT-konferens tack vare stipendier från bland annat Blodsjukas förening vilket vi är mycket tacksamma för. Kollegor från våra andra enheter deltog också på konferensen. Detta året hölls konferensen i Florens och för att vara på plats i god tid inför EBMT åkte vi en dag tidigare och hann därför även med lite sightseeing. Florens är verkligen fantastiskt med mycket kultur, vackra byggnader och god mat.

Första dagen på EBMT gick vi förväntansfulla till det stora konferenscentret och anmälde oss. Det var den 51:a EBMT konferensen där omkring 5000 personer som arbetar inom blod- och benmärgstransplantation (SCT) deltog. Vi fick träffa och byta erfarenheter med sjuksköterskor, läkare, farmaceuter, laboratorie- och datatekniker. Konferensen hade ett brett utbud utav föreläsningar, workshops och möjligheter till nätverkande. Under pauserna tittade vi på utställare som presenterade det senaste inom teknisk utrustning samt läkemedel. Det fanns även en avdelning med utställning av Posters. Här kommer ett utdrag av de föreläsningar som vi deltog i.

STÄRKA NÄSTA GENERATIONS SJUKSKÖTERSKOR

Alla länder tycks ha svårighet med bemanning av sjuksköterskor och därav för lite vårdplatser. Det gavs exempel på vad som krävs för att nya sjuksköterskor ska kunna utvecklas och känna sig trygga i att vårda svårt sjuka patienter. Det belystes att en kultur måste skapas som främjar förmågan att hantera utmaningar samt förutsättningar för känslomässigt välbefinnande för personalen. För att uppnå detta föreslogs strategier som introduktionsstöd och praktisk träning. En hel del av det som togs upp kunde vi relatera till vår avdelning där vi arbetat med förbättrad introduktion och stöd för nya sjuksköterskor. Detta arbete har gjorts med hjälp av bland annat Magnetmodellen som vi varit delaktiga i.

ATT SOM VÅRDGIVARE LEDA PATIENTEN FÖR ATT STÄRKA DERAS EGENRESURSER

En väldigt bra presentation handlade om vårdgivarens roll i att stödja patienten och stärka dennes egna resurser. Det belystes hur vårdförloppet kan se olika ut – ibland leder patienten, ibland vårdpersonalen. Sjuksköterskan har en viktig roll i att skydda patientens rättigheter, säkerhet och vara deras röst i svåra situationer. För en god kvalitet belystes att vården måste vara personcentrerad, evidensbaserad och utvärderas samt förbättras fortlöpande.

NUTRITION

Studier visar att upp emot 50% av SCT-patienterna är undernärda vilket leder till en sämre prognos och ökad risk för komplikationer. Majoriteten av de SCT-centra som finns har inga standardiserade rutiner för screening av undernäring samt hantering av komplikationer som Graft versus Host Disease (GvHD). På hematologen i Lund har vi utarbetat nutritionsrutiner vilka fortfarande överensstämde med den forskning som presenterades. Spännande var en studie där SCT-patienter fått en tillväxtfaktor av Igf beta2 vilket visade minskad förekomst av undernäring, GVHD samt minskat antal dagar på sjukhus.

VARFÖR PRATAR VI FORTFARANDE OM ORAL MUCOSIT (OM)?

Ett stort problem för SCT-patienter är OM. Graden av OM har ett tydligt samband med tidiga och sena komplikationer efter SCT. OM ökar infektionsrisken, har negativ påverkan på nutritionsstatus, återhämtningstid, livskvalitet och leder till ökade vårdkostnader. Trots att grundläggande munvård är det bästa hjälpmedlet för att förebygga och lindra OM finns det fortfarande kunskapsluckor och oenigheter inom området. Oral dysbios är en obalans i munfloran som ökar känsligheten i munslemhinnan och kan ha negativ påverkan på OM. Senaste studierna visar även att oral dysbios kan ha negativ påverkan på kronisk GvHD. Mer forskning krävs för att förstå sambanden mellan mikrobiom, inflammation och immunförsvar vilket kan leda till en mer effektiv behandling av OM i framtiden.

GRAFT-VERSUS-HOST DISEASE (GvHD)

Ett ämne som det pratades väldigt mycket om var GvHD vilket är en allvarlig komplikation som kan uppstå efter SCT där donatorns immunsystem angriper mottagaren. Belystes vikten av att vara insatt i patientens riskfaktorer genom tex journal, riktlinjer, fysiska möten samt arbeta som team och multidisciplinärt. För att kunna förbättra överlevnaden är tidigt upptäckt och snabb behandling av betydelse. Användandet av specifika mätinstrument för övervakning rekommenderades. Extracorporeal fotoferes (ECP) med samtidig immunmodulerande behandling förespråkades vara effektivt mot GvHD. På utställningen fanns mycket material om ECP och vi fick göra en spännande resa genom VR-glasögon där vi fick se hur behållningen påverkar kroppen.

EN SYSKONDONATORS BERÄTTELSE OM SIN SVÅRT SJUKA BROR UNDER SAMTIDIG PANDEMI

Vi fick lyssna på en mycket berörande berättelse från en syskondonator som kände sig ensam och utesluten när hennes bror blev svårt sjuk i en blodsjukdom under pandemin. Begränsningar och restriktioner gjorde att endast deras föräldrar fick besöka honom och vara med på informationssamtal. Systemen menade att vården ibland behöver gå bortom regler för att se hela människan – särskilt i kris. Systemens budskap till vårdpersonalen var att alltid komma ihåg den mänskliga aspekten. Alla påverkas – både patienter, anhöriga och personal. Man kan vara tillsammans, men ändå känna sig ensam. Regler är ofta svartvita, medan människor är mer komplexa, därför är känslighet en viktig nyckel i bemötandet.

NÄRSTÅENDE SOM VÅRDARE AV SCT-PATIENTER

Det var extra speciellt och gav en känsla av stolthet att lyssna på en presentation av vår kollega Annika Kisch som är docent och specialistsjuksköterska och som bland annat forskar om personcentrerat stöd till anhöriga. Det lyftes att närstående som vårdare ofta prioriterar patientens behov framför sina egna och att det är av stor vikt för vårdaren att hitta en balans mellan belastning och sin egen förmåga och kapacitet.

PALLIATIV VÅRD. NÄR STARTAR VI DEN?

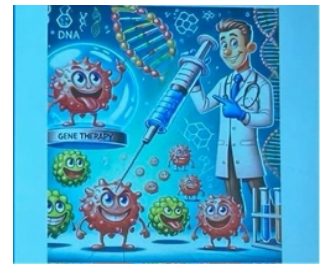
Ett tvåspårig behandlingsstrategi för patienter med hematologisk cancer lyfts upp där kurativ och palliativ vård ges parallellt. Detta tillvägagångssätt förespråkas framför allt vid högriskbehandlingar och när prognosen är dålig eller oförutsägbar.

INTEGRATIV ONKOLOGI

Integrativ onkologi kombinerar konventionell cancerbehandling med komplementära terapier som tex naturmedel och yoga. Intresset för komplementär och alternativ medicin (CAM) ökar globalt och cirka hälften av alla SCT-patienter använder någon form av komplementär medicin. WHO förespråkar att CAM integreras i traditionell onkologisk vård. Pediatric Cancer Center i Barcelona startade år 2019 en integrerad onkologienhet med goda resultat. Hematologiska enheter uppmanas utbilda personal i CAM för att bättre möta patienters behov.

ETISKA UTMANINGAR MED ATT UTVECKLA NYA AVANCERADE TERAPIFORMER

Avancerade terapiformer så som cell- och genterapi utvecklas med rasande fart vilket leder till etiska utmaningar. Med cell- och genterapier menas behandlingar där celler eller gener modifieras för att behandla allvarliga sjukdomar. Utmaningar som uppstår är: vem ska prioriteras, höga kostnader och osäkerheten i kliniska studier. Etiska principer: att inte skada, autonomi samt rättvisa bör tillgodoses likaså patientens rätt till delaktighet och informerat samtycke. Sjuksköterskor har en viktig roll att informera, stödja och vägleda patienten kring dessa komplexa frågor.

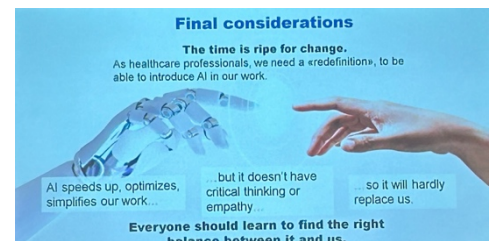

INTERSEKTIONALITET I JÄMLIK VÅRD

Vi fick även lära oss begreppet intersektionalitet vilket handlar om hur kön, etnicitet, klass och sexualitet samverkar och påverkar människors livsvillkor. Inom SCT skapar faktorer som språkbarriärer, brist på data från olika befolkningsgrupper och geografiska begränsningar en ojämlik vård. Intersektionalitet behöver integreras i vården för att uppnå en jämlik och rättvis vård.

STÖDJA PATIENTVÅRD GENOM DIGITAL TEKNIK OCH AI

Digital hälsa och AI blir allt viktigare i vården genom verktyg som chatbottar, robotar och telemedicin. De bidrar till tidig diagnos, individanpassad vård och effektivare arbetsflöden. Samtidigt finns utmaningar som kostnader, datasäkerhet och digitalt utanförskap. AI är ett värdefullt stöd – men ersätter inte mänsklig empati eller omdöme.

Efter 4 fullspäckade konferensdagar åker vi hem fyllda av inspiration och med mycket nya kunskaper, men även med en bekräftelse på att mycket av vårt arbete går i linje med senaste evidens.

Stort tack från oss! Hälsningar Malin och Rada

